

Vuosikertomus 2022

Pienperheyhdistys ry

PÄÄMÄÄRÄMME

*Voimia vanhemmille,
mahdollisuuksia lapsille*

ARVOMME

*Suvaitsevaisuus, avoimuus,
luottamus, luovuus,
yhteistyö*

VISIOMME

*Pärjäävä vanhempi,
tasa-arvoinen lapsuus*

Pienperheyhdistys ry

Pienperheyhdistys ry on Helsingin ensikodissa asuneiden au-äitien vuonna 1968 perustama, uskonnollisesti ja poliittisesti sitoutumaton kansalaisjärjestö.

Pienperheyhdistyksen tarkoituksena on toimia yhden vanhemman perheiden aseman ja hyvinvoinnin parantamiseksi, edistää tasa-arvoisen lapsuuden toteutumista, muokata yleistä mielipidettä erilaisia perhemuotoja hyväksyväksi sekä kehittää ja ylläpitää julkisia palveluja täydentäviä, lapsia ja lapsiperheitä tukevia toimintoja.

Pienperheyhdistys on Ensi- ja turvakotien liiton ja Soste ry:n jäsenjärjestö.

Pienperheyhdistyksen toimisto ja kokoustilat

Petter Wetterin tie 6
00810 Helsinki
p. 09 720 6810
Info@pienperhe.fi

Facebook: Pienperheyhdistys
Pienperheyhdistyksen Mummila
Mieskaverit

Twitter: @pienperhe

Instagram: pienperhe
mieskaverit

YouTube: Pienperheyhdistys ry
pienperhe.fi mieskaverit.fi

Vuosikertomuksen sitaatit ovat kyselyihin tulleita vastauksia tai asiakaspalautteita.

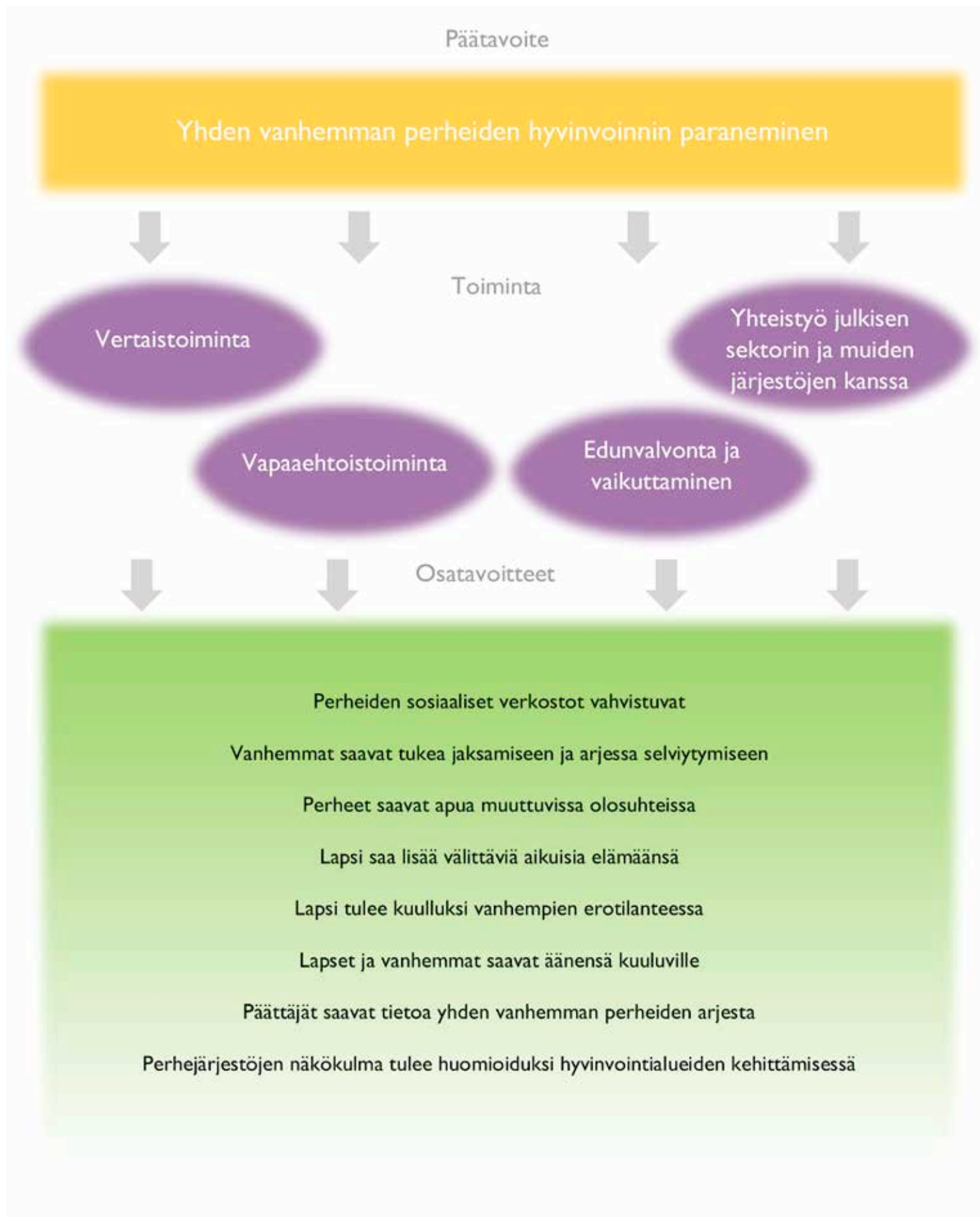
Kuvat ovat työntekijöiden ja toimintaan osallistuneiden ottamia ja taitto Jaana Hartikaisen.

Sisällysluettelo

Pienperheyhdistyksen lähtökohdat	4
Toiminnan tarkoitus, tavoitteet ja toimintamuodot	4
Toiminnan painopistealueet vuonna 2022	5
1. Johdanto	6
2. Vaikuttamistoiminta ja edunvalvonta	7
3. Vertaistoiminta	8
3.1 Vertaisryhmät ja perhekahvilat	8
3.2. Retket, leirit ja lomat	9
3.3. Lasten vertaistoiminta	10
3.4. Toiminta verkossa, neuvonta ja taloudellinen tuki	11
4. Vapaaehtoistoiminta	11
4.1. Mummila	11
4.2. Mieskaveritoiminta	12
4.3. Vapaaehtoinen lapsen tukihenkilö erossa	13
5. Yhteistyö julkisen sektorin ja muiden järjestöjen kanssa	14
5.1 Hyvinvointialueet ja perhekeskuskehittäminen	14
5.2 Mediataidot tulevaisuuden MyData-ympäristössä	15
6. Viestintä	15
7. Arviointi	16
8. Hallinto	17
9. Talous	19

Pienperheyhdistyksen lähtökohdat

Toiminnan tarkoitus, tavoitteet ja toimintamuodot

Toiminnan painopistealueet vuonna 2022

Vertaisuus ja osallisuus muuttuvissa olosuhteissa

Tavoitetaan perheet, joiden osallistuminen on haastavaa taloudellisten, sosiaalisten tai terveydellisten syiden vuoksi.

Osallistujia kannustetaan antamaan palautetta, osallistumaan vertaistoimintaan, yhdistyksen päätöksentekoon sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen.

Laajennetaan ja kehitetään etäosallistumisen mahdollisuuksia.

Perheiden yhteinen toiminta ja vapaaehtoiset tuovat lisää merkityksellisiä ihmissuhteita osallistujien elämään.

Eriarvoistumisen vaikutusten lieventäminen

Tuetaan perheitä, joissa on taloudellisia ja terveydellisiä haasteita, useita lapsia, eri-ikäisiä lapsia ja erityistarpeisia lapsia. Erityisesti tuetaan perheitä, joiden hyvinvointiin koronakriisi vaikuttaa.

Pidetään esillä lasten näkökulmaa sekä osallistutaan aktiivisesti lasten asemaa koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Hyvinvointialueiden rakenteissa vaikuttaminen

Yhteistyön vahvistaminen muiden järjestöjen, uskonnollisten yhteisöjen, hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa eri perhemuotojen huomioimiseksi palveluissa.

Hyvinvointialueiden kehittämis- ja johtamisrakenteissa vaikuttaminen.

Perhekeskuskehittäminen yhdessä kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen kanssa.

1. Johdanto

Tilastokeskuksen mukaan¹ vuoden 2021 lopussa Suomen noin 553 000 lapsiperheestä 24 % oli yhden vanhemman perheitä². Suuri osa yhden vanhemman perheistä voi varsin hyvin. Tuloterot korostuvat kuitenkin verrattaessa muihin väestöryhmiin. Yhden vanhemman talouksien tulotaso on yksi väestöryhmien heikoimmista. Pätkätyö ja määräaikaist työsuhteet ovat yksinhuoltajilla yleisempiä kuin kahden vanhemman perheissä. Taloudellisen epävakauden aikana tällaisissa työsuhteissa olevilla on suurempi riski menettää työpaikkansa. Kun kotitalous on vain yhden ihmisen palkan varassa, työttömäksi jäämisen seuraukset voivat olla erityisen vakavia. Vaikka monet yksin perheensä pyörittävät vanhemmat ovat arkensa supersankareita, vertaisverkostojen ja järjestöjen, kuten Pienperheyhdistyksen, tuki tulee usein todella tarpeeseen helpottamaan ja rikastuttamaan perheen lasten ja aikuisten elämää.

Yhden vanhemman perheiden tarpeiden ja haasteiden esille tuominen sekä lasten näkökulman korostaminen on tärkeää, ja siksi Pienperheyhdistys tuki ja kannusti jäsentensä osallistumista vaikuttamistoimintaan esimerkiksi aluevaalien yhteydessä.

Vuosi 2022 merkitsi myös yhden vanhemman perheille pitkittyneen koronaviruspandemian asteittaista helpottumista. Vaikka päiväkodit, koulut ja harrastukset olivatkin avoinna, huoli viruksen leviämisestä sai kuitenkin perheet jäämään helpommin kotiin erilaisissa sosiaalisissa tilanteissa. Lisähuolta perheiden elämään toivat Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan ja yleinen elinkustannusten jyrkkä nousu. Epätietoisuus pandemiatilanteen ja sotatilan kestosta, pelko oman taloudellisen tilanteen heikkenemisestä sekä huoli lapsien jaksamisesta lisääntyi. Kriisit ovat vaikuttaneet kaikkiin lapsiin ja nuoriin, mutta erityisesti jo valmiiksi heikommassa asemassa olevat yhden vanhemman perheet ovat kärsineet tilanteesta.

”Oli mukava osallistua toimintaan. Kiitos, että välitätte ja tuette.”

Pienperheyhdistyksen toiminnassa rajoitusten poistuminen pandemian helpottuessa tarkoitti iloisia jälleennäkemiä leirien ja ryhmien parissa. Yhdistys suunnitteli ja toteutti toimintaa perheiden tarpeista käsin. Koronapandemia oli kuitenkin yhä läsnä, ja perheet peruivat ilmoittautumisia sairastumisen ja väsymyksen vuoksi jonkin verran aiempaa enemmän. Vuoden aikana jouduttiin peruuttamaan peräti 40 tilaisuutta vähäisten tai peruuntuneiden ilmoittautumisten ja vetäjän sairastumisten vuoksi.

”Pystymme osallistumaan ja tekemään asioita, mihin muutoin ei olisi rahaa/mahdollisuuksia. Toimintaan osallistuminen tuo hyvinvointia, mukavia kokemuksia ja tunteen, että on samanlainen kuin muut.”

Tavoitteet ja niissä onnistuminen vuonna 2022

Pienperheyhdistyksen keskeisin päämäärä vuonna 2022 oli yhden vanhemman perheiden hyvinvoinnin parantaminen. Toteutimme sitä vaikuttamisen ja edunvalvonnan, vertaistoiminnan, viestinnän ja vapaaehtoistoiminnan avulla sekä työskentelemällä tiiviisti julkisen sektorin ja muiden järjestöjen kanssa.

Osallistujakyselyiden mukaan onnistuimme vaikuttamaan lasten ja aikuisten hyvinvointiin merkittävällä tavalla. Peräti kaksi kolmesta (67 %) vastaajasta kuvasi yksinäisyyden lieventyneen osallistuttuaan toimintaan, ja kolmannes on saanut uusia ystäviä. Vaikutukset tuntuvat myös perheen sisällä: noin neljännes vastaajista arvioi, että suhde omaan lapseen oli parantunut osallistumisen myötä, ja samoin suhde omaan itseensä ja omaan hyvinvointiin huolehtimiseen. Lapsetkin ovat saaneet uusia ystäviä (39 %) ja löytäneet uusia kiinnostuksen kohteita, ja saaneet uusia välittäviä aikuisia elämäänsä. Kuten aiemminkin, monet löysivät mukaan toimintaan ystävien kautta. Yli 80 % osallistujista suosittelisikin erittäin tai hyvin mielellään yhdistyksen toimintaa muille – luku, josta voimme kaikki olla iloisia.

¹ Perheet - Tilastokeskus

² Tässä vuosikertomuksessa käytetään termejä yhden vanhemman perhe ja yksinhuoltajaperhe samassa merkityksessä kuvaamaan perhettä, jossa lapsiperheen arjessa on läsnä yksi aikuinen. Yhden vanhemman perhe on tällä hetkellä vakiintunut termi ja monet osallistajat käyttävät sitä puhuessaan omasta perheestään. Käsite ei myöskään jaottele perheitä huoltajuussuhteiden mukaan tai sen mukaan, miten kukin on päätenyt perhemuotoonsa.

2. Vaikuttamistoiminta ja edunvalvonta

Yhden vanhemman perheet saattavat jäädä äänettömiksi päätöksenteossa, koska yksihuoltajan arki on vaativaa ja osallistuminen yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen vaatii erityisiä lastenhoidon järjestelyjä. Tilastojen ja tutkimusten valossa yhden vanhemman perheiden elämä näyttyy monin tavoin haastavana. Pienperheyhdistyksen vaikuttamistoiminnassa keskitytään kuitenkin siihen, että kaikki voivat osallistua ja että osallistujat tuovat itse esiin heille tärkeitä asioita, jolloin perheet ja erityisesti lapset näkyvät aktiivisina ja osaavina toimijoina.

Vuonna 2022 tavoitteenamme oli, että lapset ja vanhemmat saavat äänensä kuuluville. Vaikuttamistoiminnan tilaisuuksiin osallistui vuoden aikana 69 henkilöä. Vaikuttaminen on lisäksi osa kaikkea Pienperheyhdistyksen toimintaa. Retkillä ja perhekahviloissa työntekijät innostivat ihmisiä käyttämään vaikuttamismahdollisuuksiaan ja kertoivat käynnissä olevista kampanjoista ja hankkeista. Jäseniltä ja yhdistyksen toimintaan osallistuneilta kysyttiin kyselyllä, mitkä olisivat tärkeimmät teemat, joita yhdistyksen tulisi pitää esillä. Vastaajien mielestä neljä tärkeintä vaikuttamisteemaa ovat perheiden hyvinvoinnin edistäminen (61 % vastaajista), yhden vanhemman perheiden köyhyysriski (59 %), lasten tasa-arvoiset mahdollisuudet (53 %) sekä perhemuotojen tasavertaisuus (48 %). Parhaiten yhdistyksen nähtiin onnistuneen perheiden hyvinvoinnin esillä pitämisessä ja edistämisessä.

Myös lapsia ja nuoria kannustettiin tuomaan esiin oma näkökulmaansa kaikessa toiminnassa. Lasten omassa ohjelmassa kuten myös lastenhoidossa kyseltiin ikätason

mukaisesti lasten mielipiteitä ja kuunneltiin lasten tarpeita ja ideoita, joita sitten käytettiin yhdistyksen vaikuttamistoiminnassa. Aikuisia kannustettiin kysymään lasten mielipidettä ja vastaamaan yhdessä yhdistyksen kyselyihin. Vuonna 2022 lasten oma vaikuttamistoiminta *Pikkuparlamentti* ei kuitenkaan kokoontunut osallistujapulan vuoksi.

Pienperheyhdistyksen toimintaan osallistujat antoivat vuoden aikana palautetta toiminnasta, osallistuivat toiminnan suunnitteluun ja järjestämiseen, vuosikokouksiin ja hallitustyöskentelyyn. Syksyn Painopistepäiville osallistui perheitä pohtimaan yhdistyksen toiminnan merkitystä ja tulevia painopisteitä. Keskustelu tuotti ideoita vaikuttamiseen sekä vertaistoiminnan kehittämiseen. Kevään arviointipäivässä osallistujat kokoontuivat kehittämään yhdistyksen toiminnan arviointia (ks. luku 7 Arviointi).

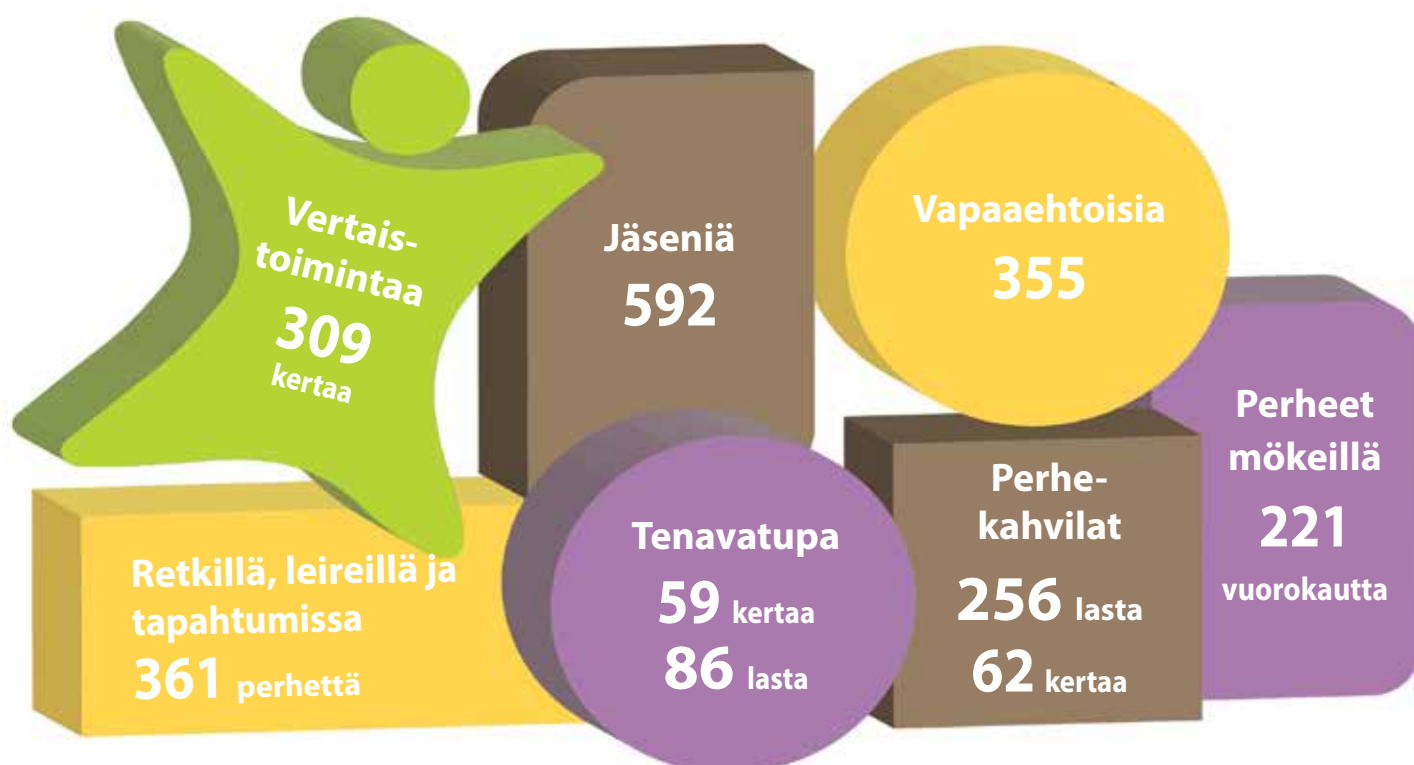
Päättäjille tietoa yhden vanhemman perheistä

Halusimme vuonna 2022 varmistaa, että **päättäjät saavat tietoa yhden vanhemman perheiden arjesta** ja että perhejärjestöjen näkökulma tulee huomioiduksi hyvinvointialueiden kehittämisessä. Hyvinvointialueiden kehittäminen oli myös yksi painopistealueistamme (katso luku 5.1.).

Pienperheyhdistyksen **aluevaalikampanja Turvaa tasavertainen tulevaisuus** nosti esiin yhden vanhemman perheitä koskettavia aiheita, erityisesti erilaisten ja eri elämäntilanteissa olevien perheiden tarpeita ja lähipalveluiden

Toiminnan tunnuslukuja 2022

merkitystä pienituloisille perheille. Kampanjan tekoon osallistui 16 jäsentä. Kampanjaan sisältyi somepäivityksiä, blogikirjoituksia, videoita sekä aluevaalipaneeli, joka toteutettiin yhteistyössä Yhden vanhemman perheiden liiton kanssa. Lisäksi Instagramissa tehtiin viikoittain live-lähetys, jossa vieraili yhteensä 15 ehdokasta tai yhteistyökumppania. Vaalipäivän iltana jäsenistön kanssa kokoonnuttiin virtuaalisiin vaalivalvojaisiin.

Vuoden 2023 eduskuntavaalikampanjaa alettiin valmistella loppuvuodesta. Suunnitteluun ja työskentelyyn osallistui 12 perhettä. Kampanjan sloganiksi muotoutui: **Hommat hoituu vai hoituuko?** Osallistujien toiveesta kampanja kysyy sitä, miten hyvin moni yhden vanhemman perhe voi, ja miten rakenteet voivat vaikeuttaa elämää – tarvitaankin *hommien hoitumista* palvelujen ja päättäjien taholta.

Pienperheyhdistyksen toiminnassa kertynyttä kokemus-asiatuntijatietoa tuotiin esille päätöksentekijöille. Monilla työntekijöillä on pitkäaikaista kokemusta ja ajantasaista tietoa yhden vanhemman perheiden muuttuvasta tilanteesta ja yhteiskunnan tilasta heidän näkökulmastaan. Yhdistys otti kantaa muun muassa toimenpidesuunnitelmasta lainsäädännön ja toimintatapojen kehittämiseksi lasten vuoroasumisen tilanteissa.

Pienperheyhdistys osallistui Lastensuojelun keskusliiton koordinoimaan Lapsen oikeuksien verkostoon, joka kampanjoi muun muassa Lapsen oikeuksien viikolla. Yhdistys oli mukana myös *EAPN-fin Lasten köyhyys -työryhmässä*, jonka tehtävä on nostaa esille köyhyyden vaikutuksia lasten elämään. Mukana oltiin vuoden lopulla myös Lastensuojelun keskusliiton koordinoiman *Anna ääni lapselle* -vaalikampanjan suunnittelussa.

Vaikuttamistoiminnassa tehtiin yhteistyötä *Yhden vanhemman perheiden liiton*, *Lastensuojelun keskusliiton*, *Man-nerheimin lastensuojeluliiton* sekä *Monimuotoiset perheet* -verkoston kanssa. Mieskaveritoimintaa järjestävien yhteistyökumppaneiden kanssa tuotiin esiin positiivista kuvaa miehestä kasvattajana ja vapaaehtoisena yhteisten julkaisujen, tiedotuskampanjoiden ja tapahtumien avulla.

Vaikuttamistoiminta 2022

Työpajoja 3 (2)

41 (23) eri aikuista

56 (34) lasta. (suluissa vuoden 2021 luvut)

3. Vertaistoiminta

Vertaistoiminnalle asetettiin vuodelle 2022 kolme tärkeää tavoitetta: yhden vanhemman perheiden sosiaaliset verkostot vahvistuvat, vanhemmat saavat tukea jaksamiseen ja arjessa selviytymiseen, ja perheet saavat apua muuttuvissa olosuhteissa, erityisesti koronapandemian jatkuessa. Osallistujille tehtyjen kyselyiden perusteella tavoitteet toteutuivat hyvin ja toiminta vaikutti perheiden hyvinvointiin. Useimmat osallistajat (lähes 90 %) kokivat esimerkiksi, että toiminta tukee jaksamista ja arjessa selviytymistä ja lähes yhtä moni koki huolehtivansa itse paremmin hyvinvoinnistaan. Osallistajat arvostavat vertaistukea: 70 % piti sitä yhtenä tärkeimmistä syistä lähteä mukaan toimintaan, ja yli 80 % oli sitä mieltä, että osallistajat saavat toiminnassamme vertaistukea.

Pienperheyhdistys tarjosi perhekahvila- ja ryhmätoimintaa, tapahtumia sekä retki-, mökki- ja leiritoimintaa. Toimintaa oli myös verkossa, mutta koronatilanteen helpottaessa huomattavasti aiempaa vähemmän – live-tapaamiset ovat selvästi suositumpia, ja niitä myös toivottiin. Vertaistoiminnassa otettiin huomioon eri-ikäisten lasten perheet jo toiminnan suunnitteluvaiheessa. Erityisen haavoittuvassa elämäntilanteessa elävät perheet olivat etusijalla valittaessa osallistujia useille leireille ja lomille.

3.1. Vertaisryhmät ja perhekahvilat

Pienperheyhdistyksen perhekahvilat kokoontuivat eri puolilla Helsinkiä sekä verkossa yleensä noin kerran kuussa. Perhekahviloita ja yh-olkkareita kokoontui vuoden aikana Herttoniemenrannassa, Jätkäsaaressa³, Kannelmäessä, Kalliossa, Kampissa, Tikkurilassa ja Vuosaaressa yhteensä 62 kertaa. Laajasalon yh-olkkari yhteistyössä seurakunnan kanssa ei onnistunut houkuttelemaan osallistujia, joten sitä ei muutaman kokeilukerran jälkeen jatkettu. Samoin Kallio ja Vuosaari jäivät kokeiluiksi. Joihinkin perhekahviloihin tuli osallistujia hyvinkin pitkän matkan takaa, ei vain lähialueilta. Suurinta osaa ryhmistä ja perhekahviloista ohjasivat vapaaehtoiset vertaisohjaajat, osaa työntekijät.

“Vauvaperhekahvila on ollut tärkeä paikka, koska vauva-aikana eronneita ei muuten oikein tapaa. Vertaistuki on tosi tärkeää, koska vauvan yh-vanhemuus on raskasta.”

Punahilkka-toimintaa järjestettiin vuosina 1993–2018 omissa tiloissa Jakomäessä, mutta vuonna 2020 Jakomäen sydämen valmistuttua toiminta aloitettiin uudessa yhteisöllisessä palvelutilassa perhekahvilatoimintana kerran viikossa. Vuonna 2022 päätettiin luopua Punahilkka-nimestä ja integroida toiminta osaksi yhdistyksen muuta perhekah-

³Yhteistyössä: Totaaliyhärit ry, Tuomiokirkkoseurakunta, Yhden vanhemman perheiden liitto

vilatoimintaa. Toiminta Jakomäessä ei kuitenkaan lähtenyt lukuisista yrityksistä huolimatta kunnolla käyntiin edes koronatilanteen helpotuttua, vaan perhekahvilat jouduttiin yksi kerrallaan perumaan hyvin vähäisten ilmoittautumisten vuoksi. Samoin kävi yritykselle toteuttaa aikuisten ryhmä hyvinvointiteemalla. Vuoden aikana Jakomäessä järjestettiin kuitenkin yksi onnistunut Tenavatupa lapsille, ja Mummilan vapaaehtoiset tuottivat joulutapahtumassa osallistavaa toimintaa alueen lapsiperheille. Pienperheyhdistys oli myös mukana Jakomäen alueen yhteistyöverkostossa, jossa jaettiin tietoa sekä suunniteltiin yhdessä alueellisia toimintoja ja tapahtumia. Loppuvuodesta päätettiin muuttaa Jakomäen perhekahvilan konseptia soppakuppilaksi ja kokeilla sen vetovoimaisuutta.

Vertaisryhmätoimintaa järjestettiin aikuisille, lähinnä Herttoniemenrannassa, osallistujatoiveiden ja vapaaehtoisten ideoiden pohjalta. Suosituimmat vertaisryhmät olivat hyvinvointiteemaisia ja rajatulle kohderyhmälle (esim. leskiperheet tai itselliset vanhemmat). Ryhmien ajaksi järjestettiin lähes aina lastenhoito, joka mahdollisti monien perheiden osallistumisen toimintaan. Osallistujakyselyn vastaajat pitivät lastenhoidon järjestämistä tärkeänä.

Vertaistoiminnassa oli mahdollista toimia vapaaehtoisena vertaisohjaajana oma kiinnostus, elämäntilanne ja jaksaminen huomioiden. Osa vapaaehtoisista toimi 1–2 kertaa kuukaudessa kokoontuvien vertaistukiryhmien tai perhekahviloiden ohjaajina, toiset 1–2 kertaa vuoden aikana esimerkiksi retki- tai leirivapaaehtoisina. Vertaistoiminnan vapaaehtoisina toimi myös kolme mökkikummiä, apunaan talkoolaisia, jotka ylläpitivät ja huolsivat yhdistyksen vuokraamia saarimökkejä Helsingissä. Vertaistoiminnan vapaaehtoiset kokoontuivat kesäkuussa ja joulukuussa virkistystapaamisiin.

”On kiva, että on yhdistyksen tarjoamia mahdollisuuksia, vaikka moneen juttuun, en pysty/ehdi osallistua, lisää silti toiveikkuutta siitä, että pärjään.”

3.2. Retket, leirit ja lomat

Pienperheyhdistyksen leiri- ja lomatoiminta tarjosi erityisesti haastavissa tilanteissa eläville yhden vanhemman perheille mahdollisuuksia lomanviettoon, virkistävään yhdessäoloon ja tutustumiseen. Suurin osa leireistä oli kahden yön viikonloppuleirejä. Kesällä järjestettiin pari pidempää leiriä. Leiritoimintaa järjestettiin yhteistyössä *Ensi- ja turvakotien liiton ja Lasten kesä ry:n* kanssa. Vertaistoiminnan vapaaehtoisten lisäksi myös Mummilan isovanhemmat olivat tärkeässä roolissa retkien, leirien ja tapahtumien suunnittelijoina ja järjestäjinä.

Retkiä tehtiin pitkin vuotta pääasiassa osallistujien toiveiden ja ilmoittautujamäärien mukaisesti, yhteensä 16 eri retkeä. Kohteiksi valikoituivat ulkoiluretkien lisäksi muun muassa Seikkailupuisto Korkee, Korkeasaaren eläintarha sekä teatteriretki *Tatu ja Patu* -lastennäytelmään.

Osallistujakyselyn mukaan perheet kokevat eri toiminnoista juuri leirien, mökkien ja muiden lomien (55 % vastaajista) sekä retkien ja tapahtumien (49 %) lisäävän heidän hyvinvointiaan. Perheen kanssa saadut mukavat yhteiset kokemukset ja leireillä saatu vertaistuki ja uudet tuttavat kantoivat pitkälle.

”Teette tärkeää työtä, jatkakaa samaan malliin! Yhden aikuisen perheessä sitoutuminen pidempiaikaiseen toimintaan on vaikeaa, mutta yksittäisiin tapahtumiin osallistumme mielellämme.”

Leirit 2022: 11 kpl	Kohderyhmä
Vaellusleiri Evolla, kesäkuu	10–16-v nuoret ja heidän vanhempansa
Kallioniemen leiri, Katrineholmin saarella Sipoossa, kesäkuu	SoTeTa-perusteet*, etusijalla 4–12-vuotiaiden lasten perheet
Neljä Tutti- ja taaperoleiriä Sipoon Sopukassa yhteistyössä ETKL:n kanssa	SoTeTa*, 0–3-vuotiaiden perheet
Perheleiri Hauholla, Lasten kesä ry leirikeskus, lokakuu	SoTeTa*, kaikenikäisten lasten perheet
Tarinateatterileiri Helsingissä, marraskuu	SoTeTa*, vanhempien eron kokeneet, vähintään 7-vuotiaat perheineen
2 koululaisten päiväleiriä, kesä- ja syyslomalla	7–10-vuotiaat koululaiset
Perheleiri Sipoon Sopukassa, joulukuu	SoTeTa*, etusijalla 4–12-vuotiaiden perheet

*SoTeTa-perusteet = Perheet valitaan sosiaalisiin, terveydellisiin ja taloudellisiin perustein.

Omatoiset mökkilomat ja maatilamatkailu

Pienperheyhdistyksen jäsenperheillä oli mahdollisuus lomailla kohtuullisin kustannuksin Helsingin kaupungilta vuokratuissa Kaunissaaren kalamajassa (89 yöpymisvuorokautta) ja Vartiosaaren mökillä (132 vuorokautta). Näiden lisäksi eräs maanviljelijäperhe tarjosi Kärkölässä maksutta maatilalomia, joille pääsi kesän aikana kolme perhettä. Yhdistyksen pikkubussia käytettiin kahden ryhmän oma-toimilomiin Suomessa (yhteensä 5 perhettä).

3.3. Lasten vertaistoiminta

Pienperheyhdistys toteutti lasten vertaistoimintaa järjestämällä lastenhoitoa, koululaisten toimintalauantaipäiviä ja lasten eroauttamistyötä. Lisäksi vertaistoimintaa lapsille järjestettiin yhdistyksen retkillä, leireillä ja lomilla.

Lastenhoitoa järjestettiin erillisinä kolmen tunnin tenavatupina 2–10-vuotiaille lapsille sekä aikuisten toiminnan aikaisena lastenhoitona 1–10-vuotiaille lapsille. Tenavatupa-toi-

Vertaisryhmät 2022

Erilaisia ryhmiä ja tapaamisia **21** (18)
Kokoontumiskertoja **53** (45)
Aikuisten **219** (233) ja lasten **122** (166)
kohtaamiskertoja

Perhekahvilat 2022

Perhekahvilat **62** (43) kertaa.
Aikuisten **195** (96) ja lasten **256** (110) kohtaamiskertoja

Retket, leirit ja mökit 2022

Retkiä **16** (21), aikuisosallistujia **112** (162), lapsia **152** (167)
Tapahtumia **15** (4), aikuisosallistujia **185** (45) ja lapsia **188** (60)
Leirejä **11** (15), aikuisosallistujia **64** (99) ja lapsia **119** (172)
(luvut eivät sisällä vaikuttamisen työpajoja).
Saarimökeillä aikuisia **125** (128) ja lapsia **88** (93).
Lomavuorokausia **221** (181)

Tenavatupa ja muu lastenhoito 2022

Lastenhoitotilaisuuksia **59** (46), hoitokertoja **223** (188),
yhteensä **86** (93) eri lasta hoidossa
Toimintalauantai 2 kertaa, osallistujia 14

minta mahdollisti vanhemmille omaa vapaa-aikaa ja siten tuki heidän jaksamistaan. Jos ilmoittautumisia oli enemmän kuin paikkoja, tenavatupaan valittiin osallistujat sosiaalisin, taloudellisin ja terveydellisin perustein. Etusijalla olivat ensikertalaiset tai harvoin osallistuneet. Herttoniemessä yhdistyksen toimitiloissa järjestettäviin tenavatupiin ilmoittautui aina perheitä, mutta muualle järjestettyihin tenavatupiin (Vantaa, Espoo, muut Helsingin alueet) osallistuminen oli vähäistä. Toiminnanaikainen lastenhoito oli suosittua. Lastenhoito oli aina maksutonta.

"Kiitos kaikille Tenavatupien lastenohjaajille – on ollut iso apu tästä."

Koululaisille järjestettiin toimintalauantaipäiviä, joihin he osallistuivat ilman vanhempaa. Toimintalauantaissa lapsilla oli mahdollisuus tutustua ikätovereihin, saada mukavaa tekemistä ja siten kokea osallisuutta. Osa päivistä jouduttiin perumaan vähäisten ilmoittautumisten vuoksi. Pienperheyhdistykseltä toivotaan usein kouluikäisten omaa ohjelmaa, mutta käytännössä osallistuminen kulkemiseen voi olla hankalaa, kun perheet asuvat laajalla alueella pääkaupunkiseudulla.

Lasten eroauttamisen työmuotoja olivat Vapaaehtoinen tukihenkilö lapselle erossa -toiminta (ks. luku 4.3.) sekä *Erotarinoita lapsilta -työpajaviikonloppu* alakouluikäisille. Työpajan ohjasivat ulkopuoliset tarinateatterin ammattilaiset, joiden ohjauksessa lapset saivat turvallisesti käsitellä eroon liittyviä ja muita tunteitaan, ajatuksiaan ja kokemuksiaan toiminnallisten menetelmien leikillisin keinoin. Lapset kokivat tulleen kuulluksi ja saivat kokea osallisuutta muiden samankaltaisessa elämäntilanteessa olevien lasten kanssa. Myös lasten muu perhe osallistui leirille. Sekä palautekyselyssä että draaman keinoin annetussa palautteessa vanhemmat kokivat, että työpajaviikonloppu antoi lapsille hyviä kokemuksia, ja he suositte- lisivat sitä myös muille yhden vanhemman perheille.

Vertaistoiminta yhteensä 2022

Vertaistoimintaa **309** (410) kertaa.
Vertaistoiminnan vapaaehtoisia eri tehtävissä **47** (57) henkilöä
Aikuisten kohtaamiskertoja **1 273** (1 300) ja lasten kohtaamiskertoja **1 477** (1 529)
Vertaistoimintaan osallistui **473** (375) eri perhettä, **473** (380) lasta

(suluissa vuoden 2021 luvut)

”Draamaohjaajilla oli selvästi taitoa ja kykyä kohdata jokainen lapsi! Lapsi sai selkeästi vertaistukea pienissä hetkissä toisten lasten kanssa, oli erityisesti helpottunut siitä, että näki miten muissa eroperheissä esim. asutaan ja tavataan toista vanhempaa. Tavat on moninaiset ja hän ei ole ainut.”

3.4. Toiminta verkossa, neuvonta ja taloudellinen tuki

Vuonna 2022 verkkotoimintaa oli englantia puhuvien yhden vanhemman perheiden ryhmässä, joka kokoontui verkossa joka toinen viikko. Lisäksi perheitä osallistui *Ensi- ja turvakotien liiton (ETKL) koordinoimiin Ero lapsiperheessä* -verkkotilaisuuksiin.

Kaikki Pienperheyhdistyksen työntekijät antoivat neuvontaa perhetilanteeseen, kasvatukseen, lapsen huoltoon ja tapaamisiin liittyvissä sekä muissa perheitä askarruttavissa asioissa. Ohjaus ja neuvonta tapahtui yleensä toiminnan lomassa mutta myös puhelimitse, sähköpostilla, yksityisviesteillä tai tarvittaessa kahdenkeskisissä tapaamisissa.

Pienperheyhdistys osallistui *ETKL:n Lasten ja nuorten chatin* verkkoauttamisen työmuotoon. Verkkoauttamiseen koulutetut yhdistyksen työntekijät päivystivät chatissä kerran kuussa. Lasten ja nuorten chat on tarkoitettu alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille, joiden vanhemmat ovat eronneet, ja jotka haluavat jutella siihen liittyvistä asioista luottamuksella ja anonyymisti. Yhteensä yhdistyksen verkkoauttamiskertoja chatissä oli 9, joissa oli yhteensä 29 asiakaskohtaamista.

Yli 90 perheelle pystyttiin antamaan myös konkreettista taloudellista tukea vuoden aikana. Vennerin Keittiökummitoiminnassa jatkoi vuoden alussa 29 perhettä, jotka saivat vuoden aikana yhteensä lähes 200 ruokalaatikkaa. Joulun alla yhdistys jakoi myös lahjoitusruokakasseja S-lahjakkortteja yhteensä 65 perheelle.

4. Vapaaehtoistoiminta

Pienperheyhdistyksen vapaaehtoistoiminnan – Mummilan, Mieskavereiden ja erotukihenkilöiden – tavoitteena vuonna 2022 oli parantaa perheiden hyvinvointia sen kautta, että lapsi saa lisää välittäviä aikuisia elämäänsä. Erotukihenkilöiden kohdalla tavoitteena oli myös, että lapsi tulee kuulluksi vanhempien erotilanteessa. Näiden vapaaehtoistoiminnan muotojen lisäksi Pienperheyhdistyksessä tehdään paljon vapaaehtoistyötä myös vertaistoitominnan parissa (ks. luku 3).

4.1. Mummila

Mummila-toiminta tarjosi vuoden aikana lapsille lisää aikuiskontakteja, vanhemmille verkostoja ja voimavaroja arkeen sekä isovanhemmille merkityksellistä vapaaehtoistoimintaa. Kummi-isovanhemmat toimivat isovanhempnana yhdelle tai useammalle lapselle yhdessä tai useammassa perheessä. Tapahtumaisovanhemmat toimivat lyhytkestoisimissa tai kertaluontoisissa tehtävissä.

Koronapandemian vuoksi vuosi 2022 oli monelle kummi-isovanhemmalle edelleen haasteellista aikaa. Tapaamisia lapsen kanssa oli yhä aiempaa vaikeampaa järjestää ja osallistuminen tapaamisiin oli vähäisempää. Silti kukaan kummi-isovanhempi ei kertonut suhteen lapseen katkenneen koronan vuoksi, vaikka pandemia hankaloittikin vapaaehtoisena toimimista.

”Korona-aika vaikutti paljon. Tapasin muutaman kerran lasta ja hänen äitiään ulkosalla. Lapsi on noina vuosina kasvanut paljon ja pitää yrittää luoda häneen yhteys uudelleen.”

Haasteena oli myös saada lisää vapaaehtoisia toimintaan sekä houkutella entiset toimijat jälleen mukaan korona-ajan jälkeen. Isovanhempien vapaaehtoisuusjärjestettiin kolme kertaa (11 osallistujaa). Tapahtumaisovanhemmat saatiin hyvin mukaan suunnittelemaan ja toteuttamaan kuutta leiriä ja useita perhetapahtumia. Isovanhempien läsnäolo leireillä ja tapahtumissa sai perheiltä paljon kiitosta. Lisäksi yksi isovanhempi toimi kouluisovanhempnana eräessä alakoulun luokassa. Kummilapsille kummi-isovanhempineen tarjottiin mahdollisuutta osallistua erilaisiin retkiin ja tapahtumiin.

”Tuttileiri oli huippu! Kiitos ihanille ohjaajille ja vapaaehtoisille mummeille!”

Vuoden aikana isovanhemmille järjestettiin joitakin omia vertaistapaamista ja kiitostilaisuuksia, joita monet

pitivät tärkeänä osana Mummila-toimintaa. Isovanhempien *Teatteriryhmä Tuulahdus* esiintyi kahdessa eri tapahtumassa. Yhteistyötä tehtiin *Sininauhaliiton Vihreä Veräjä* -hankkeen kanssa Skatan tilalla Uutelassa.

Mummilan tavoitteena on antaa myös isovanhemmille mielekästä vapaaehtoistyötä ja yhteisöllisyyttä. Kyselyn mukaan vapaaehtoistoiminta antoi heille iloa, virkistystä, virikkeitä ja merkityksellistä tekemistä, ystäviä, hyvää oloa ja rakkautta elämään, sekä kokemuksen siitä, että on tärkeä. Toiminta myös lievittää kipua lapsenlapsettomuudesta ja antaa mahdollisuuden kokea tärkeän isovanhemman roolin. Mummilan kyselyyn vastanneista 100 % suosittelisi toimintaa muillekin.

”Mummilatoiminta antaa minulle iloa eri sukupolvien kohtaamista, lapsen ja aikuisen välistä vuorovaikutusta, molemminpuolista oppimista.”

4.2. Mieskaveritoiminta

Mieskaverit on vapaaehtoistoimintaa, joka tarjoaa aikuiskontaktin mieheen niille lapsille, joilla ei ole yhteyttä omaan isäänsä tai muihin miehiin. Toiminta tukee myös pienperheen äidin voimavaroja laajentamalla perheen sosiaalista verkostoa. Pienperheyhdistys koordinoi ja valvoi Mieskaverit®-tavaramerkkiä ja toiminnan toteuttamista kumppanijärjestöissään eri puolilla Suomea.

Vuonna 2022 Mieskaveritoimintaa oli Uudenmaan lisäksi Päijät-Hämeessä, Oulussa, Turussa, Tampereella, Kuopiossa ja Vaasassa, ja keskusteluja toiminnan aloittamisesta käytiin Porissa. Mieskaveritoiminnan laatukriteerit ja

Mummila 2022

Kummi-isovanhempia **57** (56)
Tapahtumaisovanhempia **17** (12)
Kummilapsia **46** (47)
Uudet kummisuhteet **8** (5)
Perheitä jonossa **20** (31.12.)
Kummi-isovanhemmat antoivat aikaansa **2 343** (2243) ja tapahtumaisovanhemmat **576** (318) tuntia

(suluissa vuoden 2021 luvut)

toimijoiden verkosto sekä yhteinen arviointi varmistivat toiminnan turvallisuutta ja tasaista laatua valtakunnallisesti. Eri paikkakuntien ohjaajat kokoontuivat vuoden aikana kahteen työkokoukseen, ja verkkotapaamisia järjestettiin säännöllisesti 1–2 kertaa kuukaudessa. Mieskaveritoiminnan kurssimateriaaleja ja niiden visuaalista ilmettä kehitettiin yhdessä.

Vuonna 2022 **Mieskaveritoiminta täytti 30 vuotta**. Juhlavuonna järjestettiin Porin SuomiAreenassa keskustelutilaisuus miesten roolista lasten elämässä, mihin osallistuvat mieskaverina toimiva Nikodemus Nousiainen, lapsiasiavaltutettu Elina Pekkarinen, tasa-arvoneuvottelukunnan puheenjohtaja Matias Mäkynen sekä *Miessakit ry:n* Antti Alen. Mieskaveritoimintaa esiteltiin tapahtumassa koko viikon ajan. Vuoden aikana yhdistys nosti julkisuudessa esiin miesten roolia myös verkkosivuilla ja sosiaalisessa mediassa erityisesti jakamalla mieskavereiden ja lasten tarinoita kaverisuhteesta vuosien varrelta. Mieskaveripäivien yhteydessä vietettiin toiminnan 30-vuotisjuhlaa, jossa paikalla oli myös yhteistyökumppaneita ja vanhoja mieskavereita.

Mieskaveripäivät järjestettiin kesällä Helsingissä. Viikonloppuun osallistui 20 mieskaveria ja 15 lasta viideltä eri paikkakunnalta. *Helsinki City Rotaryt* tuki tapahtumaa. Mieskavereille järjestettiin lisäksi kaksi valtakunnallista verkkokoulutusta eri teemoista (murrosikä, haastava käytös). Uusien vapaaehtoisten koulutuksia järjestettiin eri puolilla Suomea yhteensä 10, ja niille osallistui 46 mieskaveritoiminnasta kiinnostunutta.

Vuosittaisen kyselyn mukaan mieskavereille on tärkeintä toiminnassa se, että he voivat olla tärkeä aikuinen lapselle tai nuorelle ja tutustua lapseen ja tämän elämään. Mieskavereiden mielestä suhteen jatkumisen kannalta keskeisiä tekijöitä ovat yhteiset kiinnostuksen kohteet ja vaikiintuneet yhdessä tehtävät asiat sekä vuorovaikutus lapsen äidin kanssa. Kyselyyn vastanneista 93 % kertoo toiminnan vastanneen odotuksia tai ylittäneen ne. Myös

äidit ovat tyytyväisiä toimintaan ja kaverisuhteeseen. Kyselyyn vastanneista äideistä 63 % kertoi keskustelewansa säännöllisesti mieskaverin kanssa lapsen ja mieskaverin suhteesta. Suurin osa (91 %) vastanneista sanoi saavansa hyvää mieltä lapsen kaverisuhteesta ja omaa aikaa (51 %).

Vuoden 2022 lopussa mieskaveritoiminnan piirissä olevista miehistä lähes puolet oli ollut kaverisuhteessa kolme vuotta tai pidempään. Lisäksi monet mieskaverit ja pikkukaverit pitivät edelleen yhteyttä toisiinsa, vaikka kaverisuhteen vakiinnuttua eivät enää koe tarvetta pitää yhteyttä toimintaa pyörittävään yhdistykseen eivätkä siten näy tilastoissa. Tilastoista puuttuvat myös ne kaveruudet, joissa lapsi on jo täysi-ikäinen. Yhdellä mieskaverilla voi olla useita pikkukavereita eri perheistä. Useimmiten kyseessä on kuitenkin yhden lapsen ja yhden miehen välinen kaverisuhde.

Mieskaveritoiminta Uudellamaalla

Uudellamaalla Pienperheyhdistyksen tehtävänä on kouluttaa vapaaehtoisia mieskavereita, haastatella äitejä ja yhdistää perheelle sopiva mieskaveripari, järjestää yhteisiä tapahtumia mieskavereille ja lapsille sekä pitää yhteyttä mieskavereihin, pikkukavereiden perheisiin, yhteistyökumppaneihin ja tiedotusvälineisiin. Mieskaveritoiminnasta julkaistiin Uudenmaan osalta kaksi lehtijuttua ja yksi vapaaehtoisten motivaatiota käsitellyt opinnäytetyö (amk), johon haastateltiin mieskavereita.

Vuonna 2022 pääkaupunkiseudulla ja lähikunnissa toimi mieskavereina 112 vapaaehtoista. Koska toiminta kattaa koko Uudenmaan alueen, ei kaikille toimintaan hakeville perheille tai mieskavereille löydetty heti sopivaa paria omalta paikkakunnalta. Tavoitteiden mukaisesti mieskaverikoulutus järjestettiin neljä kertaa vuoden aikana, mutta vain Helsingissä eikä vielä muualla Uudellamaalla kuten suunnitel-

missa oli. Kiinnostuneita yhteydenottoja saatiin erityisesti keväällä normaalia enemmän. Koulutuksen kävi loppuun 18 miestä, joista 12 lähti mukaan toimintaan. Kaksi kursilaista aloitti lopulta Mummilassa, muutama jäi odottamaan parempaa aloitushetkeä.

“Mieskaveri on ollut huippu! He ovat tehneet poikani kanssa asioita, joita en itse voisi toteuttaa. Poika on tyytyväinen ja lähtee aina mielellään mukaan.”

Kevään retket ja tapahtumat kärsivät koronatilanteesta vuoksi. Luonnontieteellisessä museossa ehti käydä vain muutama kaveripari, ja Jokereiden lahjoittamat pääsyliput jäivät käyttämättä jääkiekko-otteluiden peruuntuessa. Myös muut loppuvuodesta järjestetyt retket ja tapahtumat peruuntuivat osallistujien vähäisyyden vuoksi. Mieskaverit viettivät selvästi aikaa mieluummin oman pikkukaverin kanssa kuin yhteisissä tapahtumissa. Myöskään työnohjaukselliset tapaamiset eivät houkuttaneet mieskavereita ja jäivät vain yhteen kertaan. Mieskaverit kuitenkin kaipasivat vuoden aikana paljon henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa (yhteensä 48 ohjaustilannetta).

Valtakunnallinen Mieskaveritoiminta 2022

Mieskavereita **234** (245)

Pikkukavereita **226** (256)

Uusia kaveripareja **24** (33)

Lapsia jonossa **90**

Vapaaehtoiset antoivat aikaansa **21 765** tuntia

Mieskaveritoiminta Uudellamaalla

Mieskavereita **112** (106)

Pikkukavereita **108** (102)

Uudet kaveriparit **15** (11)

Perheitä jonossa **34** (31)

Vapaaehtoiset antoivat aikaansa **10 432** (9 800) tuntia

(suluissa vuoden 2021 luvut)

4.3. Vapaaehtoinen lapsen tukihenkilö erossa

Vapaaehtoinen lapsen tukihenkilö erossa -toiminta on jatkoa vuosina 2017–2019 toimineelle *Vapaaehtoinen lapsen tukena -hankkeelle*. Pienperheyhdistyksen kouluttama aikuinen toimii tukihenkilönä lapselle, jonka vanhemmat ovat eronneet. Tukihenkilö ja lapsi tapaavat pari kertaa kuukaudessa noin puolen vuoden ajan ja viettävät aikaa yhdessä lapsen toiveiden mukaisesti. Lapsi voi näin halutessaan jutella ajatuksistaan ja tunteistaan puolueettoman aikuisen kanssa.

Vuoden aikana sekä tukihenkilöiden rekrytointi että eroperheiden lasten tulo mukaan toimintaan oli monista yrityksistä huolimatta vaikeaa, minkä vuoksi tukihenkilötoiminta jäi vähäisiksi. Vapaaehtoinen lapsen tukihenkilö -koulutus järjestettiin syyskuussa. Koulutuksessa Kasper ry:n eroauttamisen asiantuntija piti luennon lapsen näkökulmasta vanhempien erotilanteesta. Koulutukseen osallistui kaksi ihmistä. Vain yksi perhe haki toimintaa mukaan, ja lapsi sai tukihenkilön.

Loppuvuodesta päätettiin muotoilla Pienperheyhdistyksen eroauttamisen konsepti kokonaan uusiksi kevään 2023 aikana niin, että se tavoittaa paremmin lapset, joilla on tuen tarvetta.

5. Yhteistyö julkisen sektorin ja

Pienperheyhdistys teki vuoden aikana yhteistyötä monien lasten ja perheiden kanssa toimivien järjestöjen kanssa Uudellamaalla, Etelä-Suomessa sekä valtakunnallisesti. Julkisen sektorin tärkeimmät vakiintuneet yhteistyökumppanit olivat Helsingin ja Vantaan kaupungit sekä hyvinvointialueiden uudet rakenteet.

5.1. Hyvinvointialueet ja perhekeskuskehittäminen

Yhdistys oli aktiivisesti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa perhekeskustoimintaa Vantaa–Keravan tulevalla hyvinvointialueella ja Helsingissä.

Järjestöjen välinen yhteistyö perustui paljolti *Perheet keskiöön! – Järjestöjen perhekeskustoiminnan kehittämis- ja koordinoimishankkeeseen* (2018–2021) kehitetyille hyville toimintamalleille ja käytännöille ja jatkoi siinä muodostettua lasten ja perheiden kanssa toimivien järjestöjen verkostoa. Hankkeen päätavoitteena oli järjestöjen tarjoaman toiminnan kiinnittyminen perhekeskustoimintaan koko valtakunnan alueella. Hanketta koordinoi *Lastensuojelun Keskusliitto*, ja Pienperheyhdistyksen työntekijä oli yksi hankkeen viidestä puolipäiväisestä järjestöagentista ja teki työtä vielä hankkeen päättyttyä 25 % työpanoksella kevään 2022 ajan ja auttoi koordinoimaan järjestöjen yhteistyötä.

Uudellamaalla lasten ja perheiden kanssa toimivien järjestöjen verkosto kokoontui vuoden aikana kolme kertaa ja sen viestintää seurasi 134 järjestöä. Sen sisällä pienemmissä, hyvinvointialuekohtaisissa järjestöverkostoissa välitettiin tietoa ja edistettiin järjestöjen yhteistyötä ja yhteyksiä hyvinvointialueisiin ja erityisesti perhekeskuksiin. *HYKS-alueella* tehtiin tiivistä yhteistyötä *SOSTE:n* koordinoiman Järjestöjen *Sote-muutostuki* -hankkeen

a muiden järjestöjen kanssa

kanssa. Järjestötilaisuuksien lisäksi toteutettiin yhteistyötillaisuuksia järjestöjen osallistumismahdollisuuksista uusilla hyvinvointialueilla sekä kirjoitettiin yhdessä blogikirjoituksia järjestöyhteistyöstä.

Vantaa–Kerava-hyvinvointialueella Pienperheyhdistyksellä oli edustus perhekeskuskehittämisen eropalveluiden työryhmässä, hyvinvointialueen järjestöjen kehittämissyöryhmässä sekä neuvonnan ja asiakasohjauksen kärjen palvelupakettityöryhmässä, joka on alueen yksi viidestä sote-uudistuksen kehittämisen kärjestä. Yhdistys koordinoi myös Vantaa–Kerava-alueen järjestöyhteistyötä yhdessä Nicehearts ry:n kanssa.

Yhteistyötä tehtiin Uudellamaalla toimivien ja valtakunnallisten järjestöjen verkostojen kanssa: *Keski-Uudenmaan yhdistysverkosto, Espoon järjestöjen yhteisö, Espoon Valikko-verkosto, Matinkylän monitoimiset, Kirkkonummen lapsiperhetoimijat, Helsingin lapsi- ja perhejärjestöjen verkosto ja eron ensiapupisteverkosto, Koivukylän ja Hakunilan alueiden lapsiperheiden verkosto sekä ETKL:n Ero lapsiperheessä -verkosto, Pakolaisavun vertaistoimintaa järjestävien verkosto ja Itä-Helsingin monikulttuurinen verkosto.*

5.2. Mediataidot tulevaisuuden MyData-ympäristössä

Syksyllä 2020 käynnistynyt Mediataidot tulevaisuuden MyData-ympäristössä oli Open Knowledge Finlandin, MyData Globalin, Pienperheyhdistyksen ja WellbeingCartin yhteistyöhanke, jossa oli tarkoituksena järjestää työpajoja ammattilaisille ja perheille. Vuodelle 2022 suunnitellut Pienperheyhdistyksen ja Open Knowledge Finlandin yhteiset työpajat peruuntuivat aikataulumuutosten ja vähäisten osanottajamäärien vuoksi.

6. Viestintä

Pienperheyhdistyksen järjestämästä toiminnasta ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin säännöllisesti jäsenkirjeiden, verkkosivujen ja sosiaalisen median kautta. Viestinnän kohderyhmiä olivat jäsenet, uudet perheet, vapaaehtoistoiminnasta kiinnostuneet, yhteistyökumppanit ja toiminnan tukijat. Kaikki työntekijät viestivät omien sidosryhmiensä ja yhteistyökumppaniensa kanssa. Jäsen-tiedotteita lähti vuoden aikana noin kahden viikon välein, yhteensä 29 (31).

Mieskaveritoiminnan 30-vuotisjuhluvuosi näkyi tapahtumina, verkkosivuilla ja sosiaalisen median kanavissa. Mieskaveritoiminnalle perustettiin alkuvuonna oma Instagram-tili.

Pienperheyhdistys avasi tilin auttamisen sovellus *Commuun*, jossa ilmoiteltiin Pienperheyhdistyksen vertais- ja vapaaehtoistoiminnasta. Mummila sai sen kautta yhteydenottoja vapaaehtoiseksi haluavilta. Muita yhteistyösivustoja olivat uusi valtakunnallinen *Lähellä.fi*-sivusto, *Väestöliiton Hyvä kysymys*, *Ensi- ja turvakotien liiton Apua eroon* -sivusto sekä *Kansalaisareenan* ja *Kirkkopalvelun Vapaaehtoistyö.fi*. Eri kanavien kautta saatiin yhteydenottoja ja erityisesti vapaaehtoisia mukaan toimintaan.

Kunnallisen yhteistyön lisääntyessä Pienperheyhdistys oli mukana Helsingin kaupungin tulevan *OmaPerhe*-sivuston sekä osallistumisen ja vaikuttamisen nettisivuston kehittämässä.

Kampanjat

Tammikuussa käytiin omaa aluevaalikampanjaa näkyvästi erityisesti Instagramissa. *Turvaa tasavertainen tulevaisuus* -kampanjaan tehtiin livelähetyksiä, blogikirjoituksia, videoita ja toteutettiin perinteinen aluevaalipaneeli *YVPL:n* kanssa. Vuoden 2023 eduskuntavaalien suunnittelu aloitettiin vuoden lopulla ja kampanja sai nimen: *Hommat hoituu vai hoituu?*

Lapsen näkökulmaa pidettiin esillä sosiaalisen median kanavissa muun muassa osallistumalla Lapsen oikeuksien viikkoon ja muuhun kampanjointiin ja eduskuntavaaleihin tähtäävään *Anna ääni lapselle* -vaikuttamiskampanjaan. Sosiaalisessa mediassa osallistuttiin myös lukuisiin muiden järjestöjen kampanjoihin tukemalla kampanjointia tykkäyksin ja jakamalla päivityksiä.

Verkkosivut ja sosiaalinen media

Valtakunnalliset sivustojen kautta esiteltiin yhdistyksen toimintaa ja tavoiteltiin uusia vapaaehtoisia ja yhden vanhemman perheitä. Pienperheyhdistyksen verkkosivuilla arvioitiin käyneen vuoden aikana yhteensä 18 933 (2021: 17 878) eri kävijää, keskimäärin 52 (49) eri kävijää/päivä. Mieskaveritoiminnan sivujen käyntimäärät laskivat uuden laskentatavan vuoksi, ja käyntejä oli arviolta 6 168 (27 242) vuoden aikana, 17 (75) päivässä. Molempien verkkosivustojen tietoturvaa parannettiin. Diakin sosionomiopiskelijat haastattelivat kesäkuussa yhdeksää henkilöä Pienperheyhdistyksen verkkosivujen käytettävyydestä. Tuloksia hyödynnetään sivuja päivitettäessä ja uutta sisältöä suunniteltaessa. Pienperheyhdistyksellä oli vuonna 2023 käytössä kolme tiliä Facebookissa, kaksi Instagramissa, Twitter-tili sekä YouTube-kanava, jonka löydettävyyttä parannettiin muun muassa perustamalla soittolistat. Kesällä otettiin käyttöön LinkedIn rekrytoinnin kanavana. Lisäksi Facebookissa on monia Pienperheyhdistyksen vertaisryhmäkeskusteluihin tarkoitettuja suljettuja ryhmiä.

Markkinointi ja varainhankinta

Koronatilanne rajoitti tapahtumien järjestämistä ja yhdistyksen markkinointia alkuvuonna, mutta syksyllä päästiin jo osallistumaan joihinkin alueellisiin tapahtumiin, joissa kerrottiin yhdistyksen toiminnasta sekä rekrytoitiin mukaan uusia jäseniä ja vapaaehtoisia.

Medialuotsi Oy:n kanssa toteutettiin vuoden aikana neljä natiivimainonnan kampanjaa Mummilan, Mieskaveritoiminnan ja erotukihenkilötoiminnan uusien vapaaehtoisten tavoittamiseksi. Sen sijaan vuoden alkuun suunniteltu jäsenhankintakampanja jäi toteutumatta työaikajärjestelyjen vuoksi. Pienperheyhdistyksen vapaaehtoisia, tukihenkilöitä ja lastenhoitajia haettiin syksyllä myös lehti-ilmoituksilla. Facebook-mainontaa ostettiin uusien tukihenkilöiden tavoittamiseksi.

Joulukuussa käynnistyi varainkeruukampanja lasten harrastamisen tukemiseksi. Lahjoituksia saatiin varainkeruukampanjalla sekä Mieskaveritoiminnan, Mummilan vapaaehtoistoimintaan ja lasten harrastamiseen *Lahjoittamon* sivuilta (*Goodwill ry*).

Viestinnän seuranta

Pienperheyhdistyksen toimintaan mukaan tuli vuotta aikaisempaa enemmän ihmisiä kaverin suosittelemana 39 % (24) sekä leikkipuiston, neuvolan tai sosiaalitoimiston suosittelemina 13 % (3). Toiminnan löysi verkkosivujen kautta 26 % (47) ja sosiaalisesta mediasta 15 % (21).

Mediaosumat lasketaan käsin ja niitä oli vuoden aikana 16 (24) kpl. Enimmäkseen kirjoitettiin lehtiin Mieskaveritoiminnasta. Tiedotusvälineiden haastattelupyynnöjä välitettiin toimintaan osallistuville, annettiin lausuntoja ja tavattiin toimittajia.

7. Arviointi

Pienperheiden aikuisten ja lasten kuuleminen ja heidän esille nostamiensa asioiden ja tarpeiden huomioiminen sekä toiminnasta saatu palaute ja kehittämistoiveet muokkasivat Pienperheyhdistyksen tavoitteita ja toimintaa vuoden aikana. Tavoitteiden asettamisessa kiinnitettiin huomiota siihen, miten kehittää niitä kuvaamaan aikaan-saatavaa hyötyä kohderyhmän näkökulmasta. Samoin tuloksista pyrittiin kertomaan aiempaa enemmän hyödyn kuin tekemisen kannalta.

Perheet olivat mukana toiminnan arvioinnissa alkusyksyn *Painopistepäivillä*, jossa 18 perhettä kokoontui viikonlopuksi arvioimaan edellisvuoden toimintaa ja tavoitteiden toteutumista osallistuvien näkökulmasta. Palautteen ja toimintaideoiden lisäksi osallistujat keskustelivat seuraavan vuoden tavoitteista ja strategisista painopisteistä, mitä hyödynnettiin vuoden 2023 toimintasuunnitelmassa sekä toiminnan kehittämisessä. Työntekijät keskustelivat vertaistoiminnan eri ryhmien kanssa siitä, mikä toiminnassa on perheille tärkeää. Yhdistyksen toiminnassa mukana olevilta vapaaehtoisilta kerättiin palautetta ja toiveita toiminnan kehittämiseksi.

Toimikaudella kehitettiin keinoja toiminnan jatkuvaan arviointiin ja keinoja arvioida hyvinvoinnin lisääntymistä ja toiminnan merkityksellisyyttä perheille. Työntekijät arvioivat toiminnan tuloksellisuutta kullekin toimintamuodolle asetettujen tavoitteiden ja mitattavien kriteerien mukaan vuoden aikana. Eri toimintamuotojen arvioinnissa kiinnitettiin huomiota lasten näkökulmaan toiminnassa ja perheiden tasavertaisiin osallistumismahdollisuuksiin. Kesällä järjestettiin arviointityöpaja, jossa 10 jäsenperheen kanssa pohdittiin arviointia ja erityisesti keinoja saada tietoa osallistujilta toiminnan vaikutuksista hyvinvointiin.

Yhteistyökumppaneiden kanssa arviointiin yhdessä yhdistyksen järjestämän toiminnan ja yhteistyön onnistumista esimerkiksi Jakomäen alueellisessa verkostokokouksessa sekä perhekeskuskehittämisen yhteistyökumppanijärjestöiltä. Mieskaveritoiminnan kumppaneilta kerättiin palautetta valtakunnallisesta koordinoimisesta sekä paikkakuntien välisestä yhteistyöstä.

Varsinainen **osallistujakysely pienperheyhdistyksen toiminnasta** tehtiin kaksi kertaa vuoden aikana. Palautetta pyydettiin yhdistyksen vertaistoiminnasta, leireistä ja tapahtumista, vaikuttamistoiminnasta sekä toiminnan vaikutuksista perheiden hyvinvointiin. Kyselyn avulla saatiin tietoa myös perheiden monimuotoisuudesta, kiinnostuksen kohteista ja osallistumisen esteistä. Alkuvuoden kyselyyn vastasi 94 henkilöä ja loppuvuoden kyselyyn 152 (kyselyiden tuloksista tarkemmin ks. luvut johdanto ja vertaistoiminta).

Syksyllä tehtiin **kysely vapaaehtoistoiminnassa mukana**

oleville Mummilan kummi-isovanhemmille (23 vastaajaa) sekä toinen kysely Mieskaveritoiminnan vapaaehtoisille (49 vastaajaa) ja lapsen vanhemmille (50 vastaajaa). Kyselyjen tuloksia hyödynnettiin arvioitaessa toiminnan tuloksia ja vaikuttavuutta. Vapaaehtoistoiminnassa kummi- ja kaverisuhteen pitkäkestoisuutta ja vapaaehtoisen sitoutuneisuutta tarkasteltiin sen mukaan, mitkä suhteet ovat kestäneet vähintään 3 vuoden ajan.

“Kiitos tasa-arvoisesta kohtaamisesta vuosien aikana. Koskaan ei ole tullut tunnetta, että olisimme toiminnan *kohteena*, vaan me kaikki saamme osallistua tasa-arvoisesti, riippumatta siitä olemeko jäseniä, työntekijöitä vai vapaaehtoisia.”

8. Hallinto

Pienperheyhdistykseen varsinaisia jäseniä oli vuoden 2022 lopussa 592 (2021: 605). Vuoden aikana uusia jäseniä liittyi 66 (50) ja erosi 42 (42). Jäsenet asuvat pääosin pääkaupunkiseudulla: helsinkiläisiä oli noin 70 %, vantaalaisia 8 % ja espoolaisia 7,5 % jäsenistä. Myös toimintaan osallistuneista suurin osa oli samalta alueelta.

Pienperheyhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidettiin 26.3. kokoushotelli *Jollas89:ssä* ja syyskokous 30.10.2022 *Lapinlahden Lähteessä*. Myös etäosallistuminen oli mahdollista. Kokousten ajaksi järjestettiin lastenhoito. Syyskokous valitsi neljän erovuoroisen hallituksen jäsenen paikoille Antti Ellosen, Heli Frameliuksen, Tea Jakobsonin ja Hanna Mäenpään.

Yhdistyksen hallitus kokoontui vuoden aikana 11 kertaa puheenjohtajanaan Taija Liuhto. Hallitus asetti keskuudestaan työryhmän valmistelevaan uuden toiminnanjohtajan valintaa Juha Turtiaisen eläkkeelle jäämisen vuoksi. Uusi toiminnanjohtaja Outi Hannula aloitti 1.11.

Pienperheyhdistyksellä oli vuoden aikana keskimäärin 9 työntekijää (8 kokopäiväistä vakanssia), joista useampi teki vuoden aikana osittaista työaika. Kaksi vakituista työntekijää oli vuoden aikana äitiys- tai vanhempainvapaalla. Lisäksi yhdistys palkkasi lasten toiminnan ohjaajiksi ja hoitajiksi tuntipalkkaisia työntekijöitä. Tammikuun ajan yhdistyksen henkilökunta teki pandemiatilanteen vuoksi etätöitä, mutta palasi tekemään osittain töitä toimistolle kevään aikana.

Pienperheyhdistyksellä jatkoi edelleen Herttoniemenrannassa, ja toimitiloissa järjestettiin paljon vertaistoimintaa eri ryhmille. Vertaistoimintaa järjestettiin myös Jakomäessä *Jakomäen sydän* -palvelurakennuksessa sekä useiden yhteistyökumppaneiden tiloissa Helsingissä, Espoossa ja Vantaalla. Erilaisia leirejä toteutettiin leirikeskuksissa eri puolella Suomea.

Taloushallinnon palvelut hankittiin palveluna *Satakerta Rödl & Partner Oy:ltä*.

Miten painopisteet toteutuivat?

● toteutuu täysin ● vielä on parannettavaa

Vertaisuus ja osallisuus muuttuvissa olosuhteissa	Eriarvoistumisen vaikutusten lieventäminen	Hyvinvointialueiden rakenteissa vaikuttaminen
Tavoitetaan perheet, joiden osallistuminen on haastavaa taloudellisten, sosiaalisten tai terveydellisten syiden vuoksi. 	Tuetaan perheitä, joissa on taloudellisia ja terveydellisiä haasteita, useita lapsia, eri-ikäisiä lapsia ja erityistarpeisia lapsia. Erityisesti tuetaan perheitä, joiden hyvinvointiin koronakriisi vaikuttaa. 	Yhteistyön vahvistaminen muiden järjestöjen, uskonnollisten yhteisöjen, hyvinvointialueiden ja kuntien kanssa eri perhemuotojen huomioimiseksi palveluissa.
Osallistujia kannustetaan antamaan palautetta, osallistumaan vertaistoimintaan, yhdistyksen päätöksentekoon sekä yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. 	Pidetään esillä lasten näkökulmaa sekä osallistutaan aktiivisesti lasten asemaa koskevaan yhteiskunnalliseen keskusteluun. 	Hyvinvointialueiden kehittämis- ja johtamisrakenteissa vaikuttaminen.
Laajennetaan ja kehitetään etäosallistumisen mahdollisuuksia. 		Perhekeskuskehittäminen yhdessä kuntien, hyvinvointialueiden ja järjestöjen kanssa
Perheiden yhteinen toiminta ja vapaaehtoiset tuovat lisää merkityksellisiä ihmissuhteita osallistujien elämään. 		

Organisaatiokaavio henkilöittäin vuonna 2022

Jäsenistö

Kevät- ja syyskokoukset

Hallitus

Puheenjohtaja Taija Liuhto

Anu Haapanen (varapuheenjohtaja), Antti Ellonen, Maria Heinola, Ulla Korhonen,
Nina Lappalainen, Hanna Mäenpää, Minna Segersvärd ja Anna Vuorjoki

Toiminnanjohtaja

Juha Turtiainen, Outi Hannula (1.11. alkaen)

Henkilöstö

Tiia Haimi	Lapsitoiminnan kehittäjä (vanhempainvapaa 25.1. alkaen)
Jaana Hartikainen	Viestintäkoordinaattori
Marika Järvinen	Lapsitoiminnan kehittäjä (17.1.–9.10.)
	Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja, Mieskaverit® (10.10. alkaen)
Mari Kahri	Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja, Mummila
Liisa Kallioinen	Lapsitoiminnan kehittäjä (15.11. alkaen)
Vuokko Karvinen	Kansalaistoiminnan kehittäjä (50 % 1.1.–31.7. alkaen)
Riikka Koola	Vertaistoiminnan koordinaattori
Sari Mäkelä	Toimistosihteerä
Petriina Perkiömäki	Vapaaehtoistoiminnan ohjaaja, Mieskaverit®, (vanhempainvapaalla 1.1.–30.6.)
Kaisli Syrjänen	Kansalaistoiminnan koordinaattori

9. Talous

Pienperheyhdistyksen varsinaisen toiminnan tuotot olivat 356 772 (391 458 €) ja kokonaiskulut 667 361 (640 355 €). Varsinaisen toiminnan kulujäämä oli 310 589 € (248 898 €). Toimikaudella yhdistyksen omatoimiset tuotot olivat 12 654 € (23 558 €). Tilikauden alijäämä, varainhankinnan, sijoitus- ja rahoitustoiminnan ja yleisavustuksen tuottojen jälkeen oli 4 740 € (20 832 €).

Yhdistyksen tulot koostuivat avustuksista (ks. taulukko), omasta varainhankinnasta sekä sijoitustoiminnan tuotoista. Varainhankinnan tulos jäi maltilliseksi, ja sen tuotot kohdennettiin toimintoihin lahjoittajien toiveiden mukaisesti. Loppuvuodesta alkoi uusi varainhankintakampanja lasten harrastustoiminnan tukemiseen alkuvuodesta 2023.

Pienperheyhdistyksen vuodelle 2022 myönnetyt avustukset

Avustuksen myöntäjä	Avustuksen käyttötarkoitus	Määrä euroina
STEA	Yleisavustuksena avustuksen saajan yleishyödylliseen toimintaan (Ay)	257 000
	Yhden vanhemman perheiden hyvinvoinnin vahvistamiseen vertais- ja vapaaehtoistoiminnan keinoin	101 700
Helsingin kaupunki Sosiaali- ja terveyslautakunta	Lasten ja lapsiperheiden hyvinvoinnin tukeminen	163 000
Ragnar Ekbergin säätiö	Uudenmaan Mieskaveritoiminnan järjestäminen ja valtakunnallinen koordinointi.	18 000

Kiitokset toimijoille ja toiminnan tukijoille

Kiitämme perheitä luottamuksesta ja aktiivisesta osallistumisesta toimintaan. Lämpimät kiitokset myös kaikille niille vapaaehtoisille, luottamushenkilöille, työntekijöille, yhteistyökumppaneille, rahoittajille ja muille toiminnan tukijoille, jotka ovat olleet mukana toteuttamassa Pienperheyhdistyksen perustehtävää.

Ensi- ja turvakotien liiton Yksinhuoltajien opintorahastosta sai kymmenen Pienperheyhdistyksen toiminnassa mukana olevaa vanhempaa apurahan opintoihinsa.

Pienperheyhdistys jakoi Ensi- ja turvakotien liiton lahjoittamia Jokaiselle lapselle lounas ja Vennerin -ruokalaatikoita perheille vuoden aikana yhteensä 198.

Stockmann Oy lahjoitti aikuisten ja lasten vaatteita, laukkuja ja asusteita jaettavaksi perheille.

Ensi- ja turvakotien liiton kautta saatuja Lasten päivän säätiön Linnanmäki-lippuja sai 70 lasta (44 perhettä), ja S-ryhmän ruokalahjakortteja jaettiin pienituloisille perheille vuoden lopussa.

Joulun alla Vuosaaren Lions Club organisoi jo perinteeksi muodostuneen Kauppakeskus Columbuksessa Auta lasta – auta perhettä -ruoka- ja tavaralahjoituskeräyksen, jonka kautta 50 perhettä sai lahjoituspaketin.

Uudenmaan mieskaveritoimintaa tuki vuoden aikana Helsinki City Westin Rotary -klubi sekä jääkiekkoseura Jokerit ottelulipuilla.

Herttoniemen metroaseman R-kioski auttoi yhdistystä toimimalla Vuosaaren mökkivuokralaisten avaintenhakupisteenä.

Pienperheyhdistyksen toiminnan tukijoina oli myös yksityisiä lahjoittajia.

Kiitämme perheitä luottamuksesta ja aktiivisesta osallistumisesta toimintaan

Lämpimät kiitokset kaikille niille vapaaehtoisille, luottamushenkilöille, työntekijöille, yhteistyökumppaneille ja rahoittajille, jotka ovat olleet mukana toteuttamassa Pienperheyhdistyksen perustehtävää.

